

1: Du skriver, at i Finland behøvede du ikke på samme måde at forholde dig til det negative billede af Grønland - hvilket billede har finnerne af landet? Fortæl gerne om, hvordan du fik sat dig selv og din baggrund mere i perspektiv.

-Finnerne havde et mere neutralt billede af Grønland, hvilket skabte et neutralt udgangspunkt i mit møde med finnerne. Jeg blev først og fremmest mødt som et menneske og derefter som en repræsentant for Grønland. Desuden synes jeg også at finnerne, som også under forskellige perioder har været koloniseret, nemt ved at sætte sig ind i de problematikker som jeg interesserer mig for, -identitet og postkoloniale forhold.

2: Hvilket job fik din mand, som gjorde at I flyttede tilbage til Nuuk - er din mand grønlander og taler grønlandsk - eller? Hvad er fordelene og ulemperne ved at bo i Nuuk? Foregår undervisningen i skolerne på dansk eller grønlandsk eller begge dele?

-Min mand fik en stilling som fuldmægtig i en personaleafdeling, og så muligheden for hurtigt advancement. Det tog ham 18 måneder at blive personaleledende i det nationale luftfartsselskab (Air Greenland A/S). 7 år efter blev han direktør for det nationale energiselskab (Nukissiorfiit). Min mands modersmål var grønlandsk, indtil han som 8 årig flyttede til hovedstaden Nuuk, hvor hans forældre placerede ham i en dansk klasse. Forældrene som begge er grønlandere, valgte at tale dansk til ham og hans brødre, hvilket resten af familien, som bedsteforældre også gjorde. Det var i starten af 70-erne og efter at Grønland i 1954 blev defineret som et dansk amt i Danmark. Fra det tidspunkt, kom der en massiv tilgang af dansk arbejdskraft, primært håndværkere, fra 50'erne og 70'erne - som skulle være med til at opbygge samfundet med massive bolig- og infrastrukturbyggerier, efter dansk model. På denne gruppes særegenhed, i al dens mangfoldighed - både i udseende og udtryk. I den tidsperiode blev der ført en kulturel assimilationsstrategi, hvor det danske sprog og den danske kultur fik naturlig foretræde og den grønlandske elite førte an som de gode eksempler. Børn fra blandede ægteskaber og børn fra grønlandske familier, som ville forberede deres børn bedst muligt til den nye virkelighed, placerede deres børn i de danske klasser. Målsætningen var at disse børn skulle bringe det grønlandske samfund videre. De tilførte på den måde det danske sprog og kultur en større status end det grønlandske.

Fordelen ved at bo i Nuuk er at der er nemt adgang til storbyens bekvemmeligheder. Ulempen ved at bo i Nuuk, er at det forringer vores børns sproglige færdigheder på grønlandsk. Det danske sprog og kultur er dominerende i byen, hvilket igen forstærkes af de dansksprogede grønlandere, som er primært koncentreret i denne by. For når man ser på sproget som et orienteringspunkt, har det naturligvis en indflydelse på hvilke bekendtskaber du knytter dig, hvilket socialt miljø og netværk du indgår i, hvilke radioprogrammer du lytter til, hvilken avis og litteratur du læser, valg af partner osv. Da jeg var barn inddelte man børn i danske og grønlandske klasser. Det var først i 1999 (tror jeg nok) at man indførte integrerede klasser. Indtil da, var det frit for borgerne at vælge at placere deres børn i enten den danske eller grønlandske klasse. I dag foregår undervisningen efter barnets individuelle behov, dvs. at man tager udgangspunkt i barnets sproglige forhold. Man bruger både dansk og grønlandsk som undervisningssprog. F.eks. i min datters klasse, findes der 3 grupper af børn; elever med dansk som modersmål, elever med grønlandsk som modersmål og den tredje gruppe af elever, består af dobbeltsprogede børn, som primært taler dansk hjemme, pga. dansk/grønlandsk ægteskabsrelationer, hvor de dansksprogede fra starten af, sætter de sproglige præmisser. Der er i Grønland ingen tradition for at grønlandere med dansk/sproget ægtefælle lærer deres danske partner grønlandsk. En af mine observationer går på, at de dansksprogede i min datters klasse, endnu ikke har lært, hverken at forstå eller tale grønlandsk, hvorimod de grønlandske elever lærer sig dansk. Dansksprogede børn observerer hurtigt, at de kan begå sig udelukkende på dansk i samfundet, som deres forældre, hvorimod de grønlandsktalende børn, er bevidste om at de ikke kan være det dansk foruden, det observerer de i dagligdagen.

En observation, jeg har gjort mig i forhold til sproglige færdigheder er, at børn fra blandede ægteskaber, der egentlig har de bedste forudsætninger for at lære begge sprog, paradoksalt nok bliver dansksprogede. I hjemmet tales der nemlig dansk af hensyn den dansksprogede ægtefælle. De dobbeltsprogede omgås begge grupper, men socialt bliver det som regel på de dansksprogedes præmisser. Man kan så vurdere om man vil tolke det som et oprigtigt hensyn, eller om det er en rangorden sprogene i mellem.

Der er ingen tvivl om at de dansk sprogede grønlandere, som føler sig som grønlandere er det. Men der er heller ingen tvivl om at de bærer på en arv med dansk dominans. Dette har skabt kulturelle spændinger i samfundet, de enkelte grupper imellem.

3: Du skriver om de andre kunstnere i Grønland, at de ofte tager udgangspunkt i arketyperiske forestillinger om kunst, kultur og nationalitet. Hvad mener du med det? Hvordan adskiller din kunst sig fra deres? Sådan som jeg ser det, er der i Grønland en stor interesse i samtiden for netop at arbejde med de temaer, som du beskæftiger dig med såsom identitet og postkolonialisme. Er det forkert?

- Der er naturligvis et mærkbart opbrud på vej. Jeg forholder mig, både personligt og i mit kunstneriske arbejde, til stereotypiseringen af kulturelle billeder, og især dem, der vedrører Grønland. De grønlandske kunstnere har, i kulturpolitisk regi, fået den betroede opgave at skulle agere bindeled imellem det 'gamle' Grønland og det 'nye'. De formodes at have adgang til kulturen som en ressource, og de arbejder med en slags forpligtethed overfor at beskrive og varetage den. Man taler ligefrem om en særlig grønlandsk kunst, der er defineret i forhold til noget etnisk. Det underbygges af kunsteksperters, kurators og politikeres dyrkelse af kulturel oprindelighed i 'indfødte' kunst¹, og mange grønlandske kunstnere hævder selv, at deres hovedinspiration er f.eks. den storslåede natur eller mytologien, og at de direkte trækker på deres kulturelle rødder i deres kunst. Jeg lever ikke op til den forventning, men indskriver mig i stedet i en postkolonial diskurs og gør spørgsmålet om etnisk identitet til en optagethed og et emne for kunstneriske undersøgelser. Omdrejningspunktet for mit arbejde er det postkoloniale, mere specifikt med identitet, kultur og sprog, samt de stereotype forestillinger herom. Grønland er, ligesom andre lande, ikke længere et entydigt samfund. Og ved at arbejde med nationalsymboler, sprog og etnicitet i en problematisering af stereotype forestillinger om det oprindelige, forsøger jeg at perspektivere dette samt fokusere på sproget. Hvor jeg både ser sproget som kulturel markør, men også som forståelsesramme for identitet og kultur. I 6 måneder havde jeg et projekt, hvor jeg udelukkende skulle begå mig på grønlandsk, i vores hovedstad Nuuk, for at efterprøve styrken af de postkoloniale effekter. Projektet gav mig yderligere materiale, til mit videre arbejde.

F.eks. Pia Arke, som har arbejdet med det postkoloniale tema, er der desværre ingen der kender heroppe. Hendes kunstneriske arbejde er der ingen almindelige grønlandere der kender, nok fordi at hun størstedelen af sit liv har boet og virket som kunstner i Danmark.

4: Ang. udstillinger i udlandet - du skriver om problemet med de store afstande. Hvordan får du typisk kontakt til udlandet og får lov at udstille rundt omkring i verdenen?

-Det er tilfældigheder som har gjort, at jeg er kommet med på udstillinger i udlandet. Det har primært været danske kuratorer, som har interesseret sig for postkoloniale forhold som har kontaktet mig. Grønland ligger ude i en kunstnerisk periferi og er reelt ikke eksisterende på den danske kunstscene. Desuden gør kulturinstitutionerne herhjemme intet for at eksportere eller eksponere grønlandsk samtidskunst. Vi har f.eks. ikke et Nationalt Galleri eller en anden stærk kulturinstitution med visioner på det kunst/kulturelle område. F.eks. mit seneste værk "Erfalatorput", som er et værk på 8 gange 12 meter, som tager udgangspunkt i det grønlandske flag. Jeg har indsamlet donerede beklædningsstykker fra befolkningen, som herefter er blevet formet, i samarbejde med unge fra Piorsaavik, til det grønlandske flag. Værket/flaget bærer titlen "Erfalatorput" (vores flag) - et symbol på stat, mennesker, tilhørsforhold og fællesskab. Værket blev ophængt på blok P's endevæg i perioden omkring indførelsen af Selvstyre. (vedhæftet billede)

Værket bliver nu nedtaget og brændt på dumpen, fordi at der ikke er nogen, hverken institutioner, selskaber eller lign. der har vist interesse for at erhverve eller bevare værket.

5: Ang. dit sprogprojekt og dansk (som sprog) over for grønlandsk - tror du at Selvstyret vil være med til at have en positiv indflydelse på, at folk begynder at dyrke grønlandsk mere, tillære sig det og lære sine børn det? Hvilken fremtid ser du for det grønlandske sprog - tror du vi om 50 år har litteratur på grønlandsk?

- Det kræver at man indfører en sprogpolitik, som man på nuværende tidspunkt ikke har. Derfor er det stadig op til folk selv om deres børn bliver dansksproget eller grønlandsksproget. Men eftersom at det grønlandske sprog er blevet det officielle sprog, har det naturligvis fået en større status. Det signaler også at man ikke bør være hensat at være et slags "sprogligt kolonioffer".

Grønlandsk litteratur om 50 år? Det er svært at sige. Det afhænger af, om de veluddannede unge grønlændere formår at lære deres børn grønlandsk og ikke alene ligger ansvaret for det i institutionerne.

6: I forbindelse med "Den stille mangfoldighed" - hvorfor har den, den titel? Desuden skriver du, at den er en kommentar til begge poler, fordi politikere havde ekstreme budskaber om grøndlandskhed. Hvordan havde de det? Hvad sagde/gjorde de? -Da jeg efter 10 års ophold i norden, vendte hjem, tænkte jeg selv meget i det danske sprog. Men retorikken ren politisk var meget fokuseret på at fremhæve og promovere "grønlandskheden" gennem fokus på sprog og kultur, samt talte i generelle vendinger om det som Grønlandisering. Der var ikke på det tidspunkt en nuanceret tilgang til feltet/emnet, så jeg følte at der var behov for at vise offentligheden hvilken mangfoldighed vi udgøres af. Og begrebet mangfoldighed blev ved med at dukke op i min bevidsthed, når jeg tænkte på befolkningens historie og forskellighed. Den var ikke udtalt, men foregik i det stille indforståethed og derfor blev det til "Den stille mangfoldighed". Jeg havde besvær med at oversætte titlen til grønlandsk og fik derfor hjælp til den grønlandske oversættelse af titlen. Bogen blev meget vel modtaget, på alle fronter, nok også fordi at jeg behandler emnet på den positive, åbne og inkluderende måde. Og der blev legitimt at drøfte emnet ud fra en mere nuanceret tilgang og offentlig benytte begrebet mangfoldighed som en mindre modpol til "grønlandisering".

7: Du mødtes med din far - har det haft nogen påvirkning af dig? Ser du ham stadig? Jeg læser det som om, at en søgen efter dit ophav startede din kunstneriske proces - er det rigtig forstået? Hvordan fandt du din far? Ataataqarpit (-har du en far)? Spørgsmålet kom pludseligt midt i en leg blandt andre grønlandske børn i 70-ernes Grønland. For man kunne jo ikke blive til, uden en far. Det var starten på min søgen efter den anden del af min identitet, den del jeg ikke kendte - min far var dansk, høj, blond og blåøjet og boede vist i Danmark. Jeg er grønlænder, høj, mørkhåret og med mørke øjne. Min datter er blond og blåøjet, og bliver også høj - et biologisk spor efter min far...

I 60-70-ernes Grønland kom der flere hundrede unge danske mænd op til Grønland for at arbejde i kortere eller længere perioder. Nogle blev, mens andre rejste igen. Mange af dem som rejste, efterlod sig børn med videre. Min far var en af dem, jeg fik først kontakt med ham som 17 årig, på eget initiativ. Det første møde med ham, havde naturligvis en indflydelse på min videre udvikling som menneske. Men det har tværtimod også bekræftet mig i, at min identitet, og min forståelsesramme er grønlandsk og ikke dansk. Det at min far er dansk, har ikke gjort mig mindre grønlandsk. Begreber som halv dansk eksisterer ikke i min bevidsthed, selvom at jeg er ikke synlig bærer af hans genetiske spor - det er kommet til udtryk i vores ældste barn, som er blond og blåøjet. Følelsesmæssigt, har det været svært at overbevise mig selv om, at min far er min far, modsat rationelt. Men jeg mærker også at der er enorme kulturelle forskelle i mellem os, når jeg er på besøg hos ham og resten af hans familie. I dag, er han mere som en god bekendt igennem 21 år. Jeg har kontakt med ham, den dag i dag.

8: Spændetrøjen du lavede med det danske/grønlandske flag - hvad ville du gerne have den til at symbolisere?

Jeg arbejder også meget med spændingsfeltet mellem lokalitet -globalitet og etnicitet-internationalitet i forlængelse af kulturel- og national identitetskabelse som en modsætning til den individuelle identitet. Værket "Rigsfælleskabspause" -spændetrøjen, handler om forholdet mellem stat og individ, og den indbyrdes kamp der er i forventningen om national identitet, i forlængelse af følelsen omkring splittelse. Den hængende spændetrøje på bøjlen symboliserer frigørelsen fra "Rigsfællesskabet".

Mange venlige hilsner
Julie